

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

НАРОДНА СКУПШТИНА

24. јул 2023. године

Београд

ПРЕДСЕДНИКУ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1. Закона о народној скупштини и члана 150 став 1. Пословника Народне скупштине, подносимо ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Шаип Камбери

Селма Кучевић

Енис Имамовић

Александар Оленик

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се утврђују индивидуална и колективна права националних мањина и регулише начин остваривања индивидуалних и колективних права која су Уставом Републике Србије и међународним уговорима зајемчена припадницима националних мањина.

Овим законом уређује се и забрана дискриминације, заштита националних мањина у остваривању права и слобода, одређење националне мањине, самоуправа националних мањина и њено финансирање, Савет за националне мањине, наџор над применом закона, казнене одредбе и друга питања од значаја за унапређење положаја и постизање пуне и ефективне равноправности припадника националних мањина и грађана који припадају већинском народу.

Овим законом, пуна и ефективна равноправност припадника националних мањина, очување и унапређење њиховог идентитета и посебности, унапређење положаја и права припадника националних мањина, те очување њиховог људског достојанства и остварење пуне слободе у праведном, отвореном и демократском друштву, утврђују се као јавни интерес Републике Србије.

Тумачење одредаба и однос према другим законима

Члан 2.

Одредбе овог закона, као и одредбе других закона тумаче се и примењују у корист унапређења положаја припадника националних мањина и у корист унапређења индивидуалних и колективних права припадника националних мањина.

Ако је овим законом уређено питање које је другим законима на друкчији начин регулисано, примењују се одредбе овог закона.

Заштита стечених права

Члан 3.

Овим законом се не мењају нити укидају права припадника националних мањина стечена према прописима који су се примењивали до ступања на снагу овог закона, као ни права стечена на основу међународних уговора којима је Република Србија приступила.

II ПОЈАМ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Одређење националне мањине

Члан 4.

Националном мањином у смислу овог закона сматра се свака група држављана Републике Србије, која традиционално живи на територији Републике Србије, чији се припадници називају или одређују као народи, националне или етничке заједнице, националности и народности, а чине бројчану мањину у односу на већинско становништво и поседују обележја као што су језик, култура, национална или етничка припадност, порекло или вероисповест, по којима се разликује од већине становништва, и чији се припадници одликују бригом да заједно одражавају свој заједнички идентитет, укључујући културу, традицију, језик или религију.

III ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ЗАШТИТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Члан 5.

Забрањује се сваки облик дискриминације, на националној, етничкој, расној, језичкој основи, према лицима која припадају националним мањинама.

Органи Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе не могу да доносе правне акте, нити да предузимају мере које су супротне ставу 1. овог члана

Члан 6.

Органи власти у Републици Србији ће донети одговарајуће прописе, појединачне правне акте и предузеће мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности националних мањина и припадника националних мањина.

Неће се сматрати дискриминацијом мере за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању, односно погодности у случају престанка радног односа у

јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, ако такве мере важе до постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина.

Члан 7.

У складу са Уставом Републике Србије зајемченом слободом изражавања националне припадности, нико не сме претрпети штету због изражавања своје националне припадности или због уздржавања од таквог чињења.

Забрањена је свака регистрација припадника националних мањина која их противно њиховој вољи обавезује да се изјасне о својој националној припадности.

Припадници националних мањина који то желе имају право да се упишу у службене евиденције и збирке личних података ако је предвиђено да такав упис буде од значаја за остваривање њихових права.

Члан 8.

Забрањена је свака радња или мера којом се припадници националних мањина обавезују или подстичу на одрицање од својих језичких, културних, националних и верских посебности.

Члан 9.

Забрањено је предузимање мера или радњи од стране државних органа, органа аутономне покрајине или локалне самоуправе, и других носиоца јавних овлашћења, које имају за циљ мењање националног састава становништва или отежавају и онемогућавају остваривање права припадника националних мањина.

Члан 10.

Покрајинским прописима могу се установити додатна права припадника националних мањина, у складу са Уставом.

Члан 11.

Република Србија ће посебним законом уредити поступак испитивања и утврђивања одговорности за кршења људских права, отмица, убистава, присилног расељавања, тортуре и других облика насилног, незаконитог, нечовечног и нехуманог поступања и кажњавања, које је спроведено или примењено према припадницима националних мањина.

Члан 12.

Подручја у Републици Србији традиционално насељена припадницима националних мањина, односно локалне самоуправе које традиционално припадају таквим подручјима, у

поступку дефинисања територијално - административне уређености Републике Србије, дефинисаће се као територијално – административне целине.

Члан 13.

Народна скупштина Републике Србије једном годишње разматраће извештај председника Владе Републике Србије о положају и степену остваривања индивидуалних и колективних права припадника националних мањина са предлогом мера за унапређење положаја припадника националних мањина у Републици Србији.

Скупштина Аутономне покрајине једном годишње разматраће извештај председника Владе Аутономне покрајине о положају и степену остваривања индивидуалних и колективних права припадника националних мањина са предлогом мера за унапређење положаја припадника националних мањина у аутономној покрајини.

Скупштина јединице локалне самоуправе једном годишње разматраће извештај градоначелника/председника општине у положају и степену остваривања индивидуалних и колективних права припадника националних мањина са предлогом мера за унапређење положаја припадника националних мањина који живе на територији локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине, својим стаутом и пословником скупштине јединице локалне самоуправе, образоваће стално радно тело при скупштини јединице локалне самоуправе са задатком да прати остваривање индивидуалних и колективних права и слобода припадника националних мањина на територији јединице локалне самоуправе.

IV САМОУПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Појам и дефиниција самоуправе националних мањина

Члан 14.

Самоуправа националних мањина је право грађана Републике Србије припадника националних мањина да непосредно или преко својих слободно изабраних представника, у националном савету националне мањине, учествују у одлучивању и одлучују о појединим питањима која су од значаја за остваривање колективних права националних мањина утврђених Уставом, законом и међународним уговорима.

Самоуправа националних мањина се остварује на територији Републике Србије, под условима и на начин прописан посебним законом.

Национални савет националне мањине

Члан 15.

Ради остварења права на самоуправу, припадници националних мањина у Републици Србији бирају своје националне савете.

Национални савет је представничко тело националне мањине са јавним овлашћењима, преко кога припадници националне мањине врше своје право на самоуправу и остварују своја колективна права.

Национални савет представља и заступа националну мањину у области културе, образовања, информисања, службене употребе језика и писма и заузима ставове, покреће иницијативе и предузима мере у вези са свим питањима која су непосредно повезана са положајем, идентитетом и правима националне мањине ради постизања пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већинском народу.

При вршењу поверених јавних овлашћења национални савет националне мањине има статус органа јавне власти.

Национални савет има статус правног лица.

Национална мањина може имати само један национални савет.

Национални савет ће се формирати на принципима добровољности, изборности и пропорционалности.

Овлашћења, избор, састав, унутрашња организација, начин рада, и друга питања од значаја за рад националног савета уредиће се посебним законом.

Финансирање самоуправе националних мањина и Републички фонд за националне мањине

Члан 16.

Средства за финансирање редовне делатности националних савета обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Средства за финансирање редовне делатности националних савета националних мањина, предвиђена буџетом Републике Србије, не могу бити мања од 0,05 процената пореских прихода буџета Републике Србије.

Средства за финансирање редовне делатности националних савета националних мањина, предвиђена буџетом аутономне покрајине, не могу бити мања од 0,5 процената пореских прихода буџета аутономне покрајине.

Средства за финансирање редовне делатности националних савета националних мањина, предвиђена буџетом јединице локалне самоуправе, не могу бити мања од 0.5 процената пореских прихода буџета јединице локалне самоуправе.

Републички фонд за националне мањине

Члан 17.

Република Србија ће основати Републички фонд за националне мањине, као посебно правно лице, ради финансирања и суфинансирања пројеката националних мањина у областима образовања, културе, информисања, службене употребе језика и писма, као и у другим областима од значаја за унапређење положаја националних мањина, очувања традиције, идентитета и посебности националних мањина.

Члан 18.

Законом о буџету Републике Србије обезбедиће се средства на нивоу од 0,05% пореских прихода буџета Републике Србије за финансирање делатности Републичког фонда за националне мањине.

V ПРАВА И СЛОБОДЕ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Очување идентитета, традиције и посебности

Члан 19.

Изражавање, чување, неговање, развијање, преношење и јавно испољавање националне и етничке, културне, верске и језичке посебности као дела традиције грађана, националних мањина и њихових припадника је њихово неотуђиво индивидуално и колективно право.

Предшколско, основно, средње и високо образовање и васпитање

Члан 20.

Припадници националних мањина имају право на васпитање и образовање на свом језику односно говору у установама предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања и високог образовања.

Образовање на језику и писму националне мањине, односно говору има за циљ да осигура развијање личног и националног идентитета, поштовање и неговање матерњег језика или говора, традиције и културе и развијање интеркултуралности.

Република Србија је дужна да се о образовно васпитном процесу на српском језику и језику националне мањине, на свим нивоима, стара на једнак начин.

Министарство надлежно за послове образовања дужно је створити услове за организовање образовања на језику националне мањине и изучавање језика односно говора националне мањине са елементима националне историје и културе за припаднике националне мањине.

Упис деце и ученика, без обзира на националну припадност, у установу предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, укључујући и одређивање језика на ком се изводи образовно - васпитни рад, врши се на исти начин, под истим условима у истој процедури и поступку.

Образовање на језику националне мањине не искључује обавезно учење српског језика.

Предмети од посебног значаја за националне мањине

Члан 21.

План и програм наставе и учења за потребе образовања из члана 20. у делу који се односи на национални садржај, у значајној мери, не већој од 50 %, садржаће теме које се односе на историју, уметност, културу и традицију националне мањине, а које ће, у истом обиму, заменити садржаје и теме предвиђене планом и програмом наставе и учења за наставу која се изводи на српском језику.

План и програм наставе и учења за предмета који изражавају посебност националне мањине, из става 1. овог члана, предлаже Национални савет националне мањине.

Приликом предлагања плана и програма наставе и учења за предмете од посебног значаја за националну мањину, национални савет националне мањине предложиће истовремено и садржаје, из плана и програма наставне и учења која се изводи на српском језику, који ће бити замењени садржајима из става 1. овог члана.

Програми наставе и учења

Члан 22.

Опште основе предшколског програма, планови и програми наставе и учења основног и средњег образовања и васпитања и основе васпитног програма, за садржаје који изражавају посебност националне мањине, а нарочито из области историје, културе, музичког васпитања и ликовне уметности, доноси министар надлежан за послове образовање на предлог Националног савета националне мањине уз мишљење Националног просветног савета.

Органи, тела и организације Републике Србије надлежни за учешће у поступку доношења планова и програма, из става 1. овог члана, за наставу на језику националне мањине уважиће посебности националне мањине те ће обезбедити да у плановима и програмима наставе и учења те посебности буду садржане.

Искључује се право и могућност органа, тела и организација Републике Србије, надлежних за учешће у поступку доношења и доношење планова и програма из става 1. овог члана, за предмете од посебног значаја за националну мањину, да предложене садржаје у плановима и програмима наставе и учења за предмете од посебног значаја за националну мањину не одобре због термиолошког одређивања појмова, догађаја и личности или да предложене садржаје на било који начин мењају задирући у термиолошко одређивање појмова, догађаја и личности од значаја за националну мањину.

Настава на српском језику, са циљем поспешивања толеранције према националним мањинама, треба да садржи градиво које садржи сазнања о историји, култури и положају националних мањина, те друге садржаје који поспешују међусобну толеранцију и суживот.

Високо образовање

Члан 23.

За потребе образовања на језику националних мањина, у оквиру високог образовања, министарство надлежно за послове образовања обезбедиће потребне услове и предузеће потребне мере за формирање студијских програма у установама високог образовања, у циљу образовања васпитача, учитеља, наставника и стручних сарадника за извођење наставе на језицима националних мањина, наставе за предмете од посебног значаја за националне мањине и савладавања стручних термина на језику националне мањине.

Припадницима националних мањина који су стекли високо образовање у иностранству, на свом матерњем језику, Република Србија признаће тако стечене високошколске исправе уз обавезу прописивања олакшица које ће се односити на трајање поступка признавања тих високошколских исправа.

Стручно усавршавање

Члан 24.

Република, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и национални савет националне мањине дужни су омогућити стручно усавршавање и оспособљавање васпитача, учитеља, наставника и стручних сарадника за потребе наставе на језику националне мањине.

Програми стручног усавршавања и оспособљавању за потребе наставе на језику националне мањине могу се организовати или похађати у иностранству, односно програми стручног усавршавања и оспособљавања из иностранства могу се организовати и у Републици Србији, уз одобрење министарства надлежног за послове образовања а на предлог националног савета националне мањине.

Оснивање установа образовања

Члан 25.

Припадници националних мањина имају право да оснују и одржавају образовне установе, основног, средњег и високог образовања где ће се образовање организовати на језицима националних мањина, у складу са посебним законом.

Установа образовања чији је оснивач национални савет националне мањине има статус јавне установе.

У финансирању установа образовања, из става 1. и 2. овог члана, могу учествовати и домаће и стране организације, фондације и приватна лица, у складу са законом.

У случају финансијске и друге донације из претходног става, држава ће обезбедити пореске олакшице.

Избор и употреба личног имена

Члан 26.

Припадници националних мањина имају право на слободан избор и коришћење личног имена и имена своје деце, као и на уписивање ових личних имена у све јавне исправе, службене евиденције и збирке података о личности у изворном облику, према језику и правопису припадника националне мањине.

Право из става 1. овог члана не искључује паралелан упис имена и по српском правопису и писму.

Употреба матерњег језика

Члан 27.

Припадници националних мањина могу слободно употребљавати свој језик и писмо, приватно и јавно.

Службена употреба језика и писма

Члан 28.

Језик и писмо националне мањине може бити у равноправној службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе под условима и на начин одређен овим законом.

Јединица локалне самоуправе ће обавезно увести у равноправну службену употребу језик и писмо националне мањине уколико проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на њеној територији достиже 10% према резултатима последњег пописа становништва.

У јединицама локалне самоуправе где проценат припадника националне мањине не достиже 10 % према последњем попису становништва, а где је у тренутку доношења овог закона језик националне мањине у службеној употреби, исти ће остати у службеној употреби.

Јединица локалне самоуправе може увести у равноправно службену употребу језик и писмо националне мањине и у случају када проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на њеној територији не достиже 10% према резултатима последњег пописа становништва.

Статутом јединице локалне самоуправе може се утврдити службена употреба језика и писма припадника националне мањине за поједине месне заједнице или насеља у којима припадници националне мањине живе у већем броју, на предлог националног савета националне мањине.

Службена употреба језика националних мањина из става 1. овог члана подразумева нарочито: коришћење језика националних мањина у управном и судском поступку и вођење управног и судског поступка на језику националне мањине, употребу језика националне мањине у комуникацији органа са јавним овлашћењима са грађанима, издавање јавних исправа, укључујући личне карте и пасоше, и вођење службених евиденција и збирки личних података

на језицима националних мањина и прихватање тих исправа на тим језицима као пуноважних, употреба језика на гласачким листићима и бирачком материјалу, употреба језика у раду представничких тела, у области привреде и услуга, објављивање јавних позива, обавештења и упозорења за јавност, као и друга питања која су од значаја за остваривање права припадника националне мањине.

На територијама из ст. 2, 3 и 4. овог члана, имена органа која врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними, као и саобраћајни знаци исписују се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису. Национални савет националне мањине може предложити промену назива улица, тргова, градских четврти, заселака, других делова насељених места и установа у јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине.

Републички закони и прописи се објављују и на језицима националних мањина, у складу са посебним прописом.

Припадници националних мањина чији број у укупном становништву Републике Србије достиже најмање 2% према посљедњем попису становништва могу се обратити републичким органима на свом језику и имају право да добију одговор на том језику.

Припадници националних мањина чији број у укупном становништву Републике Србије не достиже 2% према посљедњем попису становништва могу се обратити републичким органима на свом језику и имају право да добију одговор на том језику преко јединице локалне самоуправе у којој је језик те националне мањине у службеној употреби, при чему јединица локалне самоуправе обезбјеђује превођење и сноси трошкове превођења дописа упућеног републичком органу и одговора тог органа.

Народни посланик који припада националној мањини чији број у укупном становништву Републике Србије достиже најмање 2% према посљедњем попису становништва има право да се обраћа Народној скупштини на свом језику.

Народна скупштина обезбедиће услове за остваривање права из става 12. овог члана и својим актом ближе ће уредити начин остваривања овог права.

Члан 28а.

Првостепени и другостепени управни, кривични, парнични или други поступак у коме се решава о правима и дужностима грађана, води се на језику националне мањине уколико је језик националне мањине у службеној употреби на територији за коју је надлежан орган који води поступак и на захтев странке у поступку.

Члан 29.

На подручју јединице локалне самоуправе где је језик и писмо припадника националне мањине у службеној употреби, евиденције прописане од стране надлежних органа воде се и на језику и писму припадника националне мањине.

Сведочанство о стеченом образовању, када се настава изводи на језику припадника националне мањине, друге јавне исправе, као и друге исправе које су од интереса за остваривање законом и другим прописима утврђених права грађана, а које се издају на основу евиденција из става 1. овог члана, на захтев припадника националне мањине, издају се и на језику припадника националне мањине.

Обрасци јавних исправа, укључујући личне карте и пасоше као и обрасци евиденција за потребе јединица локалне самоуправе штампају се двојезично, на српском и језику припадника националне мањине.

Запослени у органу који издаје јавну исправу дужан је да укаже припаднику националне мањине на његово право да тражи да му се јавна исправа, укључујући личну карту и пасош, изда двојезично, на српском и језику припадника националне мањине, на двојезично одштампаном обрасцу.

Култура

Члан 30.

Изражавање, чување, неговање, развијање, преношење и јавно испољавање националне и етничке, културне, верске и језичке посебности као дела традиције грађана, националних мањина и њихових припадника је њихово неотуђиво индивидуално и колективно право.

Члан 31.

Република Србија обезбеђује, спровођење културне политике као скупа циљева и мера подстицања културног развоја који се заснива на истраживању, очувању и коришћењу добара од посебног значаја за културу и историју националне мањине.

Члан 32.

Република, аутономна покрајина и локална самоуправа, обезбедиће развијање културне делатности националне мањине нарочито у областима:

- 1) књижевности (стваралаштво, преводаштво);
- 2) музике (стваралаштво, продукција, интерпретација);

- 3) ликовне, примењене, визуелне уметности, дизајна и архитектуре;
- 4) позоришне уметности (стваралаштво, продукција и интерпретација);
- 5) уметничке игре – класичан балет, народна игра, савремена игра (стваралаштво, продукција и интерпретација);
- 6) филмске уметности и осталог аудио-визуелног стваралаштва;
- 7) дигиталног стваралаштва и мултимедија;
- 8) делатност заштите у области непокретних културних добара;
- 9) делатност заштите у области покретних културних добара;
- 10) делатност заштите у области нематеријалног културног наслеђа;
- 11) откривања, прикупљања, истраживања, документовања, проучавања, вредновања, очувања, представљања, интерпретација, коришћења и управљања културним наслеђем;
- 12) библиотечко-информационе делатности;
- 13) научноистраживачке и едукативне делатности у култури;
- 14) менаџмент у култури;

Уметничком делатношћу, у смислу овог закона, сматрају се послови у областима из става 1. тач. 1)-8) овог члана.

Члан 33.

Циљеви културног развоја и приоритетна подручја културног развоја националних мањина утврђују се Стратегијом развоја културе Републике Србије и Стратегијом развоја културе националне мањине.

Стратегије из става 1. овог члана које доносе Влада и национални савет националне мањине обавезујуће су за установе културе.

Члан 34.

У циљу очувања и развоја националне и етничке посебности, припадници националних мањина имају право да оснивају посебне културне, уметничке и научне установе, друштва и удружења у свим областима културног и уметничког живота.

Установе, друштва и удружења из претходног става самостални су у раду. Република, аутономна покрајина и локална самоуправа ће учествовати у финансирању тих друштава и удружења у складу са својим могућностима.

За подстицање и подршку установа, друштава и удружења из става 1. овог члана могу се оснивати посебне фондације.

Установа културе чији је оснивач национални савет националне мањине има статус јавне установе.

Члан 35.

Музеји, архиви и институције за заштиту споменика културе чији је оснивач Република, аутономна покрајина или локална самоуправа, обезбедиће представљање и заштиту културно-историјског наслеђа националних мањина са своје територије, у складу са стратегијом развоја културе националне мањине.

Члан 36.

Установе културе чији је оснивач локална самоуправа својим програмима рада дужне су предвидети садржаје, мере, активности и манифестације којима се чува и промовише културни идентитет и традиција националних мањина, које у укупном броју становника на територији те локалне самоуправе достижу најмање 5% укупног становништва према резултатима последњег пописа становништва.

Члан 37.

Органи јавне власти својим актима, укључујући урбанистичка и друга планска акта, мерама и политикама штитиће на исти начин и под истим условима културна добра и културно наслеђе српског народа и националних мањина.

Информисање

Члан 38.

Припадници националних мањина имају право на потпуно, непристрасно истинито и правовремено, информисање на свом језику, укључујући право на изражавање, примање, слање и размену информација и идеја путем електронских и штампаних медија.

Члан 39.

Јавни сервис чији је оснивач Република Србија или аутономна покрајина ће у програмима радија и телевизије јавног сервиса обезбедити информативне, културне и образовне садржаје на језику националне мањине.

Својим програмским садржајима Јавни сервис ће јачати и промовисати културни идентитет и традицију националних мањина.

Јавни сервис чији је оснивач Република Србија или аутономна покрајина ће оформити редакцију за информисање на језицима националних мањина.

Јавни сервис је дужан прибавити сагласност националног савета националне мањине за програмске садржаје, предвиђене програмском шемом, које ће емитовати на језику националне мањине.

Члан 40.

Ради остваривања права на информисање на свом матерњем језику, припадници националних мањина могу оснивати и одржавати медије, у поступку и на начин одређен посебним законом којим се уређује област информисања.

Национални савет националне мањине може основати установе и привредна друштва ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине.

Правно лице основано од стране националног савета националне мањине, путем којег припадници националне мањине остварују своје право на информисање на матерњем језику, односно које производи медијске садржаје на језику националне мањине, суфинансира се из буџета Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Члан 41.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у којој припадници националних мањина чине најмање 10% од укупног броја становника, обезбеђују остваривање права на информисање на језицима националних мањина годишњим суфинансирањем пројеката у области јавног информисања, у складу са посебним законом којим се уређује област информисања.

Средстава из става 1. овог члана додељују се на основу посебног конкурса који се, једном годишње, расписује за информисање на језицима националних мањина.

Политичко организовање националних мањина и заступљеност у представничким телима на свим нивоима власти у Републици Србији

Члан 42.

Припадници националних мањина имају право на удруживање, политичко организовање и оснивање политичких странака.

Члан 43.

Политичка странка националне мањине је организација грађана припадника националних мањина слободно и добровољно удружених ради остваривања политичких циљева демократским обликовањем политичке воље грађана припадника националних мањина и учешћа на изборима.

Политичка странка националне мањине је политичка странка чије је деловање, посебно усмерено на представљање и заступање интереса националне мањине и заштиту и унапређење права припадника те националне мањине у складу са уставом, законом и међународним стандардима, уређено оснивачким актом, програмом и статутом политичке странке.

Деловање политичке странке националне мањине не може бити усмерено на насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне целovitости Републике Србије, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање и подстицање расне, националне или верске нетрпељивости.

Члан 44.

Политичку странку националне мањине може основати најмање 3.000 пунолетних и пословно способних држављана Републике Србије, припадника националне мањине, уписаних у посебан бирачки списак националне мањине, на начин прописан законом којим се уређује рад политичких странака.

Политичка странка националне мањине има право подносити изборну листу за избор народних посланика у Народној скупштини Републике Србије, посланика у скупштини Аутономне покрајине или одборника у скупштини јединице локалне самоуправе.

Политичкој странци националне мањине или коалицији странака коју искључиво чине политичке странке националних мањина, орган надлежан за спровођење избора за избор народних посланика, под условима и на начин утврђен овим законом, утврђује положај изборне листе националне мањине.

Члан 44а.

Положај изборне листе националне мањине утврђиће се политичкој странци или коалицији политичких странака из става 1. и 2. овог члана, која:

1. као свој основни циљ има представљање и заступање интереса једне националне мањине, као и заштиту и побољшање права припадника те националне мањине, што се утврђује увидом у достављени програм и статут политичке странке националне мањине или програме и статуте политичких странака националних мањина које образују коалицију;
2. достави доказ да је, у складу са законом, регистрована као политичка странка националне мањине односно као политичке странке националних мањина у случају образовања коалиције две или више политичких странака националних мањина
3. достави доказ да су кандидати на изборној листи уписани у посебан бирачки списак националне мањине за чије представљање и заступање је регистрован подносилац изборне листе или националних мањина у случају коалиције политичких странака националних мањина односно
4. достави најмање 3.000 оверених изјава бирача да подржавају изборну листу;

Припадник националне мањине може се кандидовати само на изборној листи политичке странке националне мањине која је регистрована за представљање и заступање националне мањине којој кандидат на изборној листи припада, или изборној листи коалиције политичких странака уколико припада националној мањини односно националним мањинама за чије заступање и представљање су регистровани подносиоци изборне листе.

Кандидати на изборној листи чији је подносилац политичка странка националне мањине или коалиција политичких странака националних мањина, а који бирачко право стичу најкасније на дан одржавања избора, уместо доказа којим потврђују упис у посебан бирачки списак, доставиће изјаву, оверену у складу са законом, којом потврђују припадност националној мањини за чије представљање и заступање је регистрован подносилац или су регистровани подносиоци изборне листе.

Члан 44 б.

СТИЦАЊЕ СТАТУСА ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У ПОСТУПКУ СПРОВОЂЕЊА ИЗБОРА ЗА ИЗБОР ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ОДБОРНИКА У СКУПШТИНИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОСТВАРУЈЕ СЕ НАЧИН УТВРЂЕН ЧЛАНОМ 44а. ОВОГ ЗАКОНА И ОДРЕДБАМА ЗАКОНА И ДРУГОГ ОПШТЕГ АКТА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗБОР ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ИЗБОР ОДБОРНИКА У СКУПШТИНИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.

Члан 45.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЋЕ ОМОГУЋИТИ ОДГОВАРАЈУЋУ ЗАСТУПЉЕНОСТ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА НАЦИОНАЛНИХ У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

ОДГОВАРАЈУЋА ЗАСТУПЉЕНОСТ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОСИГУРАЋЕ СЕ ИЗБОРНОМ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА У ВИШЕ ИЗБОРНИХ ЈЕДИНИЦА.

Подручја у Републици Србији традиционално насељена припадницима националних мањина, односно локалне самоуправе које традиционално припадају таквим подручјима, законом којим се уређује избор народних посланика у Народној скупштини Републике Србије, предвидеће се као посебне изборне јединице.

У изборним јединицама из става 3. овог члана бираће се најмање пет а највише двадесет народних посланика, што ће се ближе уредити законом којим се регулише избор народних посланика у Народној скупштини Републике Србије.

Заступљеност у оквиру судске власти

Члан 46.

У поступку предлагања и избора носилаца судијске и јавнотужилачке функције обезбеђује се заступљеност националних мањина сразмерна националној структури становништва подручја, према резултатима последњег пописа становништва, за које су судови и тужилаштва у којима се спроводи поступак избора основани и надлежни.

У поступцима из става 1. овог члана води се рачуна о познавању језика и писма националне мањине и стручне правне терминологије на језику и писму националне мањине који је у службеној употреби у суду, од стране кандидата.

Одредбе из става 1. и 2. овог члана имају се применити и на пријем судијских и тужилачких помоћника и приправника.

Заступљеност у државним органима, јавним службама, предузећима и установама, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 47.

Националне мањине имају право на заступљеност и запошљавање у државним органима, јавним службама, предузећима и установама, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, сразмерно својој заступљености у укупном проценту становништва према резултатима посљедњег пописа становништва на територији локалне самоуправе у којој су наведени органи, организације, службе, предузећа и установе установљени и за коју су основани и надлежни.

Приликом запошљавања из става 1. овог члана, водиће се рачуна о познавању језика и писма националне мањине.

Република Србија ће нарочито водити рачуна о сразмерној заступљености националних мањина у полицијским управама у општинама и градовима, који се, сходно закону, сматрају национално мешовитим срединама.

Национални симболи и празници националних мањина

Члан 48.

Припадници националних мањина имају право избора и употребе националних симбола и знамења и установљавања и обележавања својих празника.

На зградама државних и других органа, јавних служби, организација, установа и предузећа, који се налазе на територији јединице локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине или припадници националне мањине чине најмање 10% од укупног броја становника према резултатима последњег пописа становништва, стално су истакнути и национални симболи и знамења те националне мањине.

Национални симболи и знамења припадника националне мањине из става 2. овог члана биће истакнути у службеним просторијама органа јединице локалне самоуправе, јавних служби, установа и предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, као и у службеним просторијама намењеним за склапање брака.

На зградама органа јединице локалне самоуправе, јавних служби, установа и предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе у којој припадници националне мањине чине најмање 5% од укупног броја становника према резултатима последњег пописа становништва, национални симболи и знамења националне мањине биће истакнути у дане празника те националне мањине.

У дане празника националне мањине, који се празнују, не раде државни и други органи, јавне службе, организације, установе и предузећа који се налазе на територији јединице локалне самоуправе, у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине или припадници те националне мањине чине најмање 10% од укупног броја становника према резултатима последњег пописа становништва.

Члан 49.

Националне мањине имају право да установе дане од посебног значаја за националну мањину.

Одлуку о проглашењу дана од посебног значаја за националну мањину доноси национални савет националне мањине и објављује се у службеном гласнику Републике Србије.

Дани од посебног значаја за националну мањину обележавају се радно, културним и другим манифестацијама.

Слобода вероисповести

Члан 50.

Припадницима националних мањина се, у складу са Уставом, јемчи право на слободу вероисповести.

Члан 51.

Слобода вероисповести обухвата: слободу да се има или нема, задржи или промени вероисповест или верско уверење, односно слободу веровања, слободу исповедања вере у Бога; слободу да се појединачно или у заједници са другима, јавно или приватно, испољава веровање или верско уверење обављањем верских обреда и у учествовањем у њима, верском поуком и наставом, неговањем и развијањем верске традиције, слободу да се развија и унапређује верска просвета и култура.

Све религије имају једнак статус и права у Републици Србији.

Ниједна религија не може бити ни на који начин привилегована у односу на друге.

Верски празници свих религија у Републици Србији обележаваће под истим условима и на исти начин.

Верске заједнице, уписане у регистар верских заједница који води надлежни државни орган, имају право оснивати установе предшколског, основног, средњег и високог образовања и васпитања.

Службеницима верских заједница није дозвољено чланство у политичким странкама, учествовање у изборним кампањама, чланство у органима извршне, судске и законодаване власти, као ни чланство у националном савету националне мањине.

Економски положај националних мањина

Члан 52.

Ради старања о економском положају припадника националних мањина односно економском развоју недовољно развијених подручја и региона традиционално настањених националним мањинама, као и одрживом и равномерном регионалном развоју и унапређењу економског положаја припадника националних мањина, Република Србија ће основати Фонд за одрживи развој недовољно развијених подручја, као посебно правно лице.

Фонд из става 1. овог члана, спроводиће Стратегију одрживог развоја недовољно развијених подручја коју ће усвојити Влада Републике Србије.

Право сарадње са сународницима у земљи и у иностранству

Члан 53.

Припадници националних мањина имају право да слободно заснивају и одржавају мирољубиве односе унутар Републике Србије и ван њених граница с лицима која законито бораве у другим државама, посебно са онима са којима имају заједнички етнички, културни, језички и верски идентитет или заједничко културно наслеђе.

Припадници националних мањина имају право да са својим сународницима у иностранству оснивају заједничке организације и установе у областима од значаја за очување традиције, идентитета и посебности националне мањине којој припадају, у складу са важећим домаћим и међународним прописима.

Национални савет националне мањине, може сарађивати са међународним и регионалним организацијама, са организацијама и установама у матичним државама, као и са националним саветима или сличним телима својих сународника или других националних мањина у другим државама са којима може оснивати заједничка тела у областима од значаја за очување традиције, идентитета и посебности националне мањине коју представља.

Државни, регионални или локални органи власти из других држава, у којима законито бораве лица која са припадницима националних мањина у Републици Србији имају заједнички етнички, културни, језички и верски идентитет или заједничко културно наслеђе, могу финансирати или суфинансирати пројекте од значаја за припаднике националне мањине у Републици Србији.

VI САВЕТ ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Члан 54.

У циљу очувања, унапређења и заштите националних, етничких, верских, језичких и културних посебности припадника националних мањина и у циљу остваривања њихових права, Влада Републике Србије образује Савет за националне мањине, (у даљем тексту Савет) као стално радно тело Владе.

Члан 55.

Савет чине: председник Владе Републике Србије, министри надлежни за људска и мањинска права, образовање, културу, информисање, правду, унутрашње послове, послове државне управе и локалне самоуправе, омладину, спорт и председници националних савета националних мањина.

Председник Владе је председник Савета, сазива седнице Савета и њима председава.

Савет се по правилу састаје намање четири пута годишње а по потреби и чешће.

Влада одређује орган државне управе, односно службу Владе задужену да пружа стручну и административно-техничку подршку раду Савета.

Члан 56.

Савет:

- 1) прати и разматра стање остваривања права националних мањина и стање међунационалних односа у Републици Србији;
- 2) предлаже мере за унапређење пуне и делотворне равноправности припадника националних мањина и разматра и даје сагласност на мере које у те сврхе предложи други органи и тела;
- 3) прати остваривање сарадње националних мањина и националних савета националних мањина са државним органима, органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе;
- 4) разматра нацрте закона и других прописа од значаја за остваривање права националних мањина и о томе обавештава Владу;
- 5) разматра међународне споразуме који се односе на положај националних мањина и заштиту њихових права у поступку њиховог закључивања;
- 6) потврђује националне симболе, знамења и празнике националних мањина, на предлог националних савета националних мањина;
- 7) разматра услове за рад националних савета националних мањина и предлаже мере у тој области;
- 8) прати остваривање међународних обавеза Републике Србије у области остваривања права припадника националних мањина и о томе обавештава Владу;

Нацрти закона и других прописа од значаја на остваривање права националних мањина не могу бити донети без сагласности Савета, када разматра питања те природе Савет одлучује консензусом.

Члан 57.

Наџор над применом овог закона вршиће министарство надлежно за послове људских и мањинских права.

VII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршајне санкције

Члан 58.

Ко поступи супротно члану 7. и члану 8. овог закона казниће се новчаном казном до 100.000 динара и затвором до тридесет дана.

Члан 59.

Ко поступи супротно члану 13. овог закона, односно не поднесе извештај из члана 13. овог закона казниће се новчаном казном од 100.000 динара.

У случају да јединица локалне самоуправе, из члана 13 овог закона, пропусти да, у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона, образује радно тело из члана 13. овог закона, казниће се новчаном казном од 150.000 динара, а председник општине/градоначелник и председник скупштине јединице локалне самоуправе казниће се новчаном казном од 100.000 динара.

Члан 60.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000,00 динара казниће се Република, Аутономна покрајина или локална самоуправа уколико у буџету не утврди средства за финансирање редовне делатности националних савета националних мањина у складу са чланом 16. овог закона.

Члан 61.

Новчаном казном од 250.000 динара казниће се министарство надлежно за послове образовања или установа образовања и васпитања уколико поступе супротно обавези из члана 20. став 4. 5. и 6. овог закона.

За поступање супротно члану 20. став 4. 5. и 6. овог закона, новчаном казном од 100.000 динара, казниће се и одговорно лице у министарству надлежном за послове образовања или директор установе образовања и васпитања.

Члан 62.

Службено лице које поступи супротно члану 26. овог закона, односно одбије да лично име или име детета припадника националне мањине упише у јавне исправе, службене евиденције и збирке података према језику и правопису припадника националне мањине, казниће се новчаном казном од 100.000 динара и затвором до 30 дана.

Члан 63.

Јединица локалне самоуправе која не уведе у равноправну службену употребу језик националне мањине, сходно члану 28. став 2. овог закона или поступи супротно члану 28. став 3. овог закона, казниће се новчаном казном од 500.000 динара.

Члан 64.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се, државни орган, орган аутономне покрајине и орган локалне самоуправе, јавна установа, односно организација која врши јавна овлашћења чије је седиште или седиште организационе јединице на територији локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик националне мањине:

1. ако је назив органа, установе, организације или организационе јединице и улице написан супротно одредбама члана 28. овог закона;
2. симболи и знамења националне мањине нису истакнути или су истакнути противно одредбама члана 48. овог закона;
3. који обавља рад у дане празника националне мањине супротно одредбама члана 48. овог закона.

За поступање из става 1. овог члана, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара, казниће се и одговорно лице у државном органу, органу аутономне покрајине и органу локалне самоуправе, јавној установи, односно организацији која врши јавна овлашћења.

Члан 65.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се, организација овлашћена за постављање саобраћајних знакова уколико су саобраћајни знакови и ознаке са називима насељених места исписани супротно одредбама члана 28. овог закона.

За поступање супротно члану 28. овог закона, казниће се и одговорно лице у правном лицу из става 1. овог члана новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

Члан 66.

Новчаном казном од 100.000,00 до 150.000 динара казниће се, службено и одговорно лице, у надлежном органу, јавној установи односно организацији која врши јавна овлашћења уколико, супротно члану 29. овог закона, на захтев странке не води поступак или не изда јавну исправу, личну карту или пасош на језику националне мањине који је у службеној употреби.

Члан 67.

Разрешиће се дужности и казнити новчаном казном од 100.000 динара директор установе предшколског васпитања и образовања, директор установе, основног или средњег образовања и васпитања, за кога се утврди, од стране надлежног органа, Заштитника грађана или Повереника за заштиту равноправности, да је припаднику националне мањине онемогућио остваривање права на образовање на матерњем језику.

Запослени или стручни сарадник у установи предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, за кога се од стране надлежног органа, Заштитника грађана или Повереника за заштиту равноправности утврди да је припаднику националне мањине онемогућио остваривање права на образовање на матерњем језику казниће се новчаном казном од 100.000 динара.

Новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара казниће се одговорно лице у образовној или васпитној установи:

1. ако се у установи воде службене евиденције супротно одредбама члана 29. овог закона;
2. ако установа издаје јавне исправе супротно одредбама члана 29. овог закона.

Члан 68.

Новчаном казном од 100.000,00 до 200.000,00 динара, казниће се одговорно лице у установи културе која усвоји план и програм рада супротно одредби члана 33. и члана 36. овог закона.

Члан 69.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у јавном сервису које емитује програм супротно одредбама члана 39. овог закона.

Новчаном казном од 100.000 динара, казниће се и одговорно лице у јавном сервису који, у складу са чланом 39. овог закона, не оформи редакцију за информисање на језицима националних мањина.

Члан 70.

Новчаном казном од 300.000 динара казниће се надлежни орган који не спроведе и не оконча јавни конкурс из члана 41. овог закона.

Новчаном казном од 100.000 динара казниће се и одговорно лице у надлежном органу који није спровео и окончао јавни конкурс из члана 41. овог закона.

Члан 71.

Уколико се понови дело за које је, овим законом, прописана казна, лице које га понови или одговорно лице у правном лицу, уколико се дело понови од стране органа јавне власти и другог правног лица чији је оснивач Република, Аутономна покрајина или локална самоуправа, казниће се истом новчаном казном и затвором од шездесет дана.

Кривичне санкције

Члан 72.

Ко предузме мере и радње, забрањене чланом 9. овог закона, казниће се затвором од шест месеци до три године.

VIII

Члан 73.

Закон, описан у члану 11. овог закона, донеће се у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 74.

Републички фонд за националне мањине основаће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 75.

Јавни сервис чији је оснивач Република Србија или аутономна покрајина ће оформити редакције за информисање на језицима националних мањина у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 76.

Фонд за одрживи развој недовољно развијених подручја основаће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Стратегију одрживог развоја недовољно развијених подручја донеће се се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона .

Члан 77.

Влада Републике Србије ће одлуку о образовању Савета за националне мањине донети у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 78.

Ступањем на снагу овог закона престају да важи Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени листи СРЈ“, бр. 11/2002, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 72/2009 - др. закон, 97/2013 - одлука УС и 47/2018).

Члан 79.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е:

I УСТАВНИ ОСНОВ:

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 99. став 1. тачка 7, члану 97. став 1. тачка 2, члану 14 став 2 и члановима 75 – 81. Устава Републике Србије.

Чланом 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије прописано је да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије.

Чланом 97. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да Република Србија обезбеђује и уређује остваривање и заштиту слобода права грађана и санкције за повреду слобода и права грађана.

Чланом 14. став 2. Устава Републике Србије прописно је да држава јемчи посебну заштиту националним мањинама ради остваривања потпуне равноправности и очувања њиховог идентитета.

Чланом 75. Устава Републике Србије прописано је, између осталог, да се припадницима националних мањина поред права која су Уставом зајемчена осталим грађанима, јемче додатна индивидуална или колективна права.

Чланом 76. Устава Републике Србије прописано је да се посебни прописи и привремене мере могу увести у економском, социјалном, културном и политичком животу, ако су усмерени на уклањање изразито неповољних услова живота који их посебно погађају.

Устав Републике Србије чланом 77. утврђује равноправност припадника националних мањина у управљању јавним пословима и ступању на јавне функције као и обавезу да се приликом запошљавања у органима јавне власти на свим ниоцима осигура сразмерна заступљеност националних мањина.

Члан 78. Устава Републике Србије забрањује асимилацију националних мањина и предузимање мера које би проузроковале промену националне структуре становништва подручја где националне мањине традиционално живе.

Чланом 79. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да припадници националних мањина имају право на изражавање, чување, неговање, развијање и јавно изражавање етничке, верске и културне посебности, те на употребу својих симбола на јавним местима.

Члан 80. Устава Републике Србије утврђује, између осталог, право припадника националних мањина на несметану сарадњу и одржавање веза са својим сународницима у иностранству.

Члан 81. Устава утврђује обавезу Републици Србији да предузима ефикасне мере за унапређење узајамног поштовања, разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њеној територији, без обзира на њихов етнички, језички или верски идентитет.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА:

Разлози за доношење овог закона садржани су у потреби усклађивања Закона о заштити права и слобода националних мањина са стварним потребама унапређења положаја националних мањина у Републици Србији. Постизање суштинске равноправности између припадника већинског народа и припадника националних мањина условљено је, између осталог, доношењем и применом овог закона.

Постојећи Закон о заштити права и слобода националних мањина, иако има историјски значај јер је по први пут у правном систему наше земље предвидео низ прогресивних решења, као што су одређење појма националне мањине, успостављање самоуправе националних мањина прописивање афирмативних мера итд, изгубио је на својој актуелности и у суштинском смислу је лишен могућности да утиче на унапређење положаја националних мањина.

Када се говори о разлозима за доношење овог закона важно је напоменути чињеницу да је приликом доношења Закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени гласник РС”, број 47/2018) требало приступити доношењу новог текста закона. Формални односно правно-технички разлози и обавезе, као и суштинске потребе, налагали су да се изради нов Закон о заштити права и слобода националних мањина. Чланом 47. став 2. Јединствених методолошких правила за израду прописа („Службени гласник РС”, број 21/2010) прописано је да ако се више од половине чланова основног прописа мења, односно допуњује, треба донети нови пропис. Чланом 8. став 2. Закона о народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/2010) прописано је да су надлежни органи приликом израде предлога закона и других прописа дужни примењивати јединствена методолошка правила за израду прописа. Дакле, доношењем овог закона исправља се и грешка учињена приликом последње измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина.

Поред формалних, односно правно – техничких разлога, и наведених суштинских разлога важно је истаћи и чињеницу да права и слободе националних мањина у Републици Србији нису, у довољној мери или никако, заштићени адекватним санкцијама односно казним одредбама. Та чињеница је остваривање права националних мањина потиснула на друштвене маргине и креирала амбијет и свест да је примена Уставом гарантованих права ствар добре воље а не строга обавеза. Овај закон утврђујући адекватне санкције, представља најбољи вид заштите и чврст гарант да ће се прописана права у пракси спроводити.

Поред тога, битно је нагласити да је правац којим се креће овај закон у првом реду заснован на интерпретацији Устава Републике Србије и потврђених међународних уговора у погледу широке афирмације права и слобода националних мањина. Сходно томе, кључна мисија овог закона јесте да се

У правном систему Републике Србије не постоји закон који обједињује и уређује сва права и слободе, која су Уставом гарантована припадницима националних мањина, и начин њиховог остваривања. Сходно томе овај закон, прописујући права националних мањина и начин њиховог остваривања уз адекватне казнене одредбе, у великој мери кодификује правни оквир Републике Србије у погледу права и слобода националних мањина. Овим Законом о заштити права и слобода националних мањина питање положаја и остваривања права националних мањина, ставља међу државне приоритете и питања од прворазредног значаја којима се

постиже дугорчна стабилност али и конкретно материјализује уставом прокламован принцип постизања суштинске равноправности између припадника националних мањина и грађана који припадају већинском српском народу. Потребно је истаћи да се овим законом не искључује могућност да се и другим закона поједина права и начин њиховог остваривања засебно третирају. Постојање овако конципираног закона потребно је и ради изградње ефективног правног поретка у Републици Србији који на различите потребе различитих структура становништва у Републици Србији, у овом случају различитих националних идентитета, реагује истоветно, третира их на исти начин, поклања им једнаку пажњу, ставља их у исту равн и једнако их штити.

Предложена решења у овом закону доприносе суштинском признању друштвене разноликости и креирају правни амбијет неопходан за пуну интеграцију потреба и интереса националних мањина у правни, политички и друштвени систем Републике Србије.

Овај закон свој ауторитет у правном поретку Републике Србије, поред наведених уставних принципа, начела и одредби, црпи и из чињенице да је чланом 105. став 3. Устава Републике Србије прописано да се ова врста закона доноси већином од укупног броја посланика, што питање положаја, права и слобда националних мањина ставља у равн најважнијих државних питања и интереса Републике Србије.

Доношењем овог закона Република Србија потврђује своје демократско опредељење, подиже свој међународни углед, убрзава поступак учлањења у Европску унију и на суштински начин све области друштвеног живота једнако чини доступним како припадницима већинског народа тако и припадницима националних мањина и отклања све препреке које онемогућавају остварење наведених идеала и окончање процеса који су од суштинске важности за Републику Србију.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА:

Чланом 1. утврђен је предмет и област уређивања закона и прописано да је пуна и ефективна равноправност припадника националних мањина, очување и унапређење њиховог идентитета и посебности, унапређење положаја и права припадника националних мањина, те очување њиховог људског достојанства и остварење пуне слободе у праведном, отвореном и демократском друштву јавни интерес Републике Србије.

Чланом 2. прописано је да се закони тумаче и примењују у корист унапређења права и положаја припадника националних мањина и одређен је однос овог закона са другима законима. Овим чланом је дефинисано, да ако је овим законом уређено питање које је другим законима на другачији начин регулисано, примењиваће се одредбе овог закона.

Чланом 3. је прописана заштита стечених права, односно да се овим законом не мењају нити укидају права која су припадници националних мањина стекли, по више основа, пре доношења овог закона.

Чланом 4. одређен је појам националне мањине.

Чланом 5. прописана је забрана дискриминације према припадницима националних мањина и обавезна органа јавне власти да не могу доносити правне акте и предузимати мере којима се врши дискриминација.

Чланом 6. прописана је обавеза органима власти у Републици Србији да ради постизања пуне и ефективне равноправности припадника националних мањина доносе одговарајуће прописе и предузимају потребне мере. Истим чланом је прописано да се неће сматрати дискриминацијом мере које треба спровести запошљавању јавном сектору а путем којих се треба осигурати пуна и ефективна равноправност односно одговарајућа заступљеност припадника националних мањина, при чему се јасно нормира да ће такве мере имати темпорални карактер, односно да ће важити до постизања одговарајуће заступљености.

Чланом 7. утврђена је заштита од трпљења штете због изражавања или неизражавања своје националне припадности, такође је прописана забрана сваке регистрација о националној припадности која није производ воље припадника националне мањине. Овим чланом утврђено је право уписа у службене евиденције и збирке личних података ако је предвиђено да такав упис буде од значаја за остваривање њихових права.

Чланом 8. забрањује се свака радња или мера која обавезује или подстиче припаднике националних мањина на одрицање од својих посебности и идентитета.

Чланом 9. прописана је забрана органима власти у Републици Србији, на свим нивоима, да предузимањем мера или радњи мењају национални састав становништва на штету припадника националних мањина или да припадницима националних мањина отежавају и онемогућавају остваривање права.

Чланом 10. прописана је могућност да се покрајинским прописима могу установити додатна права припадника националних мањина, у складу са Уставом.

Чланом 11. утврђена је обавеза доношења посебног закона којима ће се уредити поступак испитивања и утврђивања одговорности (лустрација) за кршења људских права отмица, убистава, присилног расељавања, тортуре и других облика насилног, незаконитог, нечовечног и нехуманог поступања и кажњавања које је спроведено или примењено према припадницима националних мањина.

Чланом 12. прописано је да се подручјима која су традиционално насељена припадницима националних мањина, у поступку дефинисања територијално – административне уређености Републике Србије, утврди статус територијално – административних целина у оквиру Републике Србије. Овим чланом се утврђује обавеза Републике Србије да путем истог или сличног механизма, утврђеног у члану 79. став 2. Устава Републике Србије, свим припадницима националних мањина на целој територији Републике Србије осигура једнак третман, једнаке могућности за очување посебности, унапређења положаја, утврђивања и остваривања права.

Чланом 13. прописана је обавеза разматрања извештаја о положају и степену остваривања индивидуалних и колективних права припадника националних мањина са предлогом мера за унапређење њиховог положаја, у Народној скупштини Републике Србије, скупштини аутономне покрајине и скупштине јединице локалне самоуправе. Овим чланом је прописана обавеза јединицама локалне самоуправе да образују стално радно тело, при скупштини јединице

локалне самоуправе, са задатком да прати остваривање индивидуалних и колективних права и слобода припадника националних мањина на територији јединице локалне самоуправе.

Чланом 14. утврђен је појам и дефиниција самоуправе националних мањина. Овим одредбама самоуправа националних мањина се дефинише као ефективан механизам који може да допринесе суштинском унапређивању положаја припадника националних мањина.

Чланом 15. прописано је да припадници националних мањина ради остваривања права на самоуправу и остваривања других колективних права бирају своја представничка тела са јавним овлашћењима – националне савете. Овим чланом је утврђен и правни статус националног савета као и принципи на којима се формира национални савет.

Чланом 16. прописан је начин финансирања националних савета националних мањина и одређен је износ средстава предвиђен за ту намену.

Члановима 17. и 18. прописана је обавеза оснивања Републичког фонда за националне мањине, као посебног правно лице, ради финансирања и суфинансирања пројеката националних мањина у областима образовања, културе, информисања, службене употребе језика и писма, као и у другим областима од значаја за унапређење положаја националних мањина, очувања традиције, идентитета и посебности националних мањина и утврђен је начин и износ средстава за његово финансирање.

Чланом 19. прописано је да је изражавање, чување, неговање, развијање, преношење и јавно испољавање националне и етничке, културне, верске и језичке посебности неотуђиво индивидуално и колективно право припадника националних мањина. Овим чланом се право на очување посебности, идентитета и традиције већинског народа и припадника националних мањина у правном систему државе ставља у исту раван односно уједначава.

Чланом 20. утврђено је право припадника националних мањина на образовање на свом матерњем језику односно говору на свим нивоима образовања у Републици Србији, дефинисан је циљ образовања на језицима националних мањина, као и обавезе државних и других органа у погледу стварања потребних услова за остваривање овог права, једнаког старања о образовању без обзира на језик наставе на којем оно остварује и нарочито на поступак и начин уписа, посебно у погледу одређивања језика наставе без обзира на националну припадност. Овим чланом је и прописано да образовање на језику националне мањине не искључује обавезно учење српског језика

Чланом 21. утврђена је структура плана и програма наставе и учења за предмете који се односе на групу предмета из области историје, уметности, културе и традиције националне мањине а којим се изражава посебност националне мањине. Овим чланом, национални савет националне мањине утврђен је као предлагач наведене структуре за предмете од посебног значаја за националну мањину.

Чланом 22. прописан је поступак доношења програма наставе и учења за предмете који изражавају посебност националне мањине и утврђене су обавезе надлежним државним органима и телима да посебности националних мањина буду садржане у одговарајућим плановима и програмима наставе и учења. Поред наведеног, овим чланом, органи, тела и организације надлежни за учешће у поступку доношења и доношење планова и програма за

предмете од посебног значаја за националну мањину лишени су права да предложене садржаје не одобре или да исте мењају због термилошког одређивања појмова, догађаја и личности. Ова одредба има за циљ да се уочена мањкавост у погледу недостајућих уџбеника за предмете од посебног значаја за националне мањине дугорочно отклони али и да се систем образовања у Републици Србији обогати и прожме садржајима који су од значаја за очување и промоцију идентитета и посебности националних мањина. На тај начин поред суштинске толеранције која се усађује и оживљава у правни, образовни и друштвени систем у Републици Србији, припадницима националних мањина даје се могућност, која им је до сада ускраћена, до кроз образовни систем у Републици Србији добијају нецензурисана сазнања о свом идентитету, посебностима, историји итд. Одредбе овог члана пружају могућност да образовање на језицима националних мањина буде ослобођено националних, идеолошких, политичких и других интереса већинског народа односно да се систем образовања ослободи доминације и интереса који су до сада кроз законе наметани већ да свака национална и етничка заједница свој идентитет може уградити у мозаик система образовања у Републици Србији. Путем ових одредби, ствара се потребни правни оквир и основ који пружа могућност да припадници националних мањина могу стицати знања о чињеницама и догађајима који су одређивала положај националних мањина у Републици Србији са циљем учвршћивања системске и друштвене толеранције и суживота. Сходно томе овим чланом се прописује и да настава на српском језику, треба да садржи градиво које садржи сазнања о историји, култури и положају националних мањина, те друге садржаје који поспешују међусобну толеранцију и суживот.

Чланом 23. уређен је начин остваривања права на високо образовање на језику националне мањине. Истим чланом је утврђена обавеза Републици Србији да припадницима националних мањина који су стекли високо образовање у иностранству, на свом матерњем језику, Република Србија призна тако стечене високошколске исправе уз обавезу да пропише олакшице којима ће се скратити трајање поступка за признавање тих високошколских исправа.

Чланом 24. прописана је обавеза у погледу предузимања мера ради стручног усавршавања и оспособљавања наставног особља које изводи наставу на језику националне мањине. Чланом 24. утврђено је и да се програми стручног усавршавања могу организовати или похађати у иностранству, односно програми стручног усавршавања и оспособљавања из иностранства могу се организовати и у Републици Србији, уз одобрење министарства надлежног за послове образовања.

Чланом 25. прописано је право припадника националних мањина да оснивају образовне установе ради остваривања права на образовање на матерњем језику. Такође је, овим чланом, прописано да када установу образовања оснује национални савет националне мањине она има статус јавне установе. Чланом 25. овог закона утврђено је да у финансирању установа образовања које оснују припадници националне мањине или национални савет националне мањине могу учествовати домаћа и странана правна лица и организације, те је прописана обавеза државе да обезбеди пореске олакшице у случају финансијске и друге донације поменутих установама образовања.

Чланом 26. прописано је право припадницима националних мањина на слободан избор и коришћење личног имена и имена своје деце, као и на уписивање ових личних имена у све јавне исправе, службене евиденције и збирке података о личности у изворном облику, према језику

и правопису припадника националне мањине. Прописано такође и да то право не искључује паралелан упис имена и по српском правопису и писму.

Чланом 27. прописано је да се језик и писмо националне мањине могу употребљавати приватно и јавно.

Чланом 28. и чланом 28а. утврђено је да језик и писмо националне мањине могу бити у равноправној службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе и прописани су услови под којим језик и писмо националне мањине могу бити у равноправној службеној употреби. Када су у питању услови, овим законом је проценат учешћа припадника националне мањине у укупном броју становништа у јединици локалне самоуправе смањен са 15%, колико је прописано тренутно важећем закону, на 10%. Чиме се директно имплементира принцип спровођења афирмативних мера са циљем унапређења положаја националних мањина. Чланом 28. прописано је и право јединици локалне самоуправе да језик и писмо националне мањине, чији је проценат учешћа у укупном броју становништва мањи од 10%, може увести у службеној употреби, као и да ће језик и писмо националне мањине који је у тренутку доношења овог закона био у службеној употреби остати у службеној употреби без обзира на тренутну бројност одређене националне мањине, чиме се примењује уставни принцип заштите стечених права из члана 20. став 2. Устава Републике Србије. Овим чланом се прописује и да језик и писмо националне мањине могу бити у службеној употреби у месним заједницама или насељима у којима припадници националне мањине живе у већем броју. Чланом 28. прописано је и шта подразумева службена употреба језика и писма националне мањине., као и обавезу да имена органа која врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними, као и саобраћајни знаци исписују се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису. Чланом 28. утврђено је право националном савету националне мањине да може предложити промену назива улица, тргова, градских четврти, заселака, других делова насељених места и установа у јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине. Овај члан прописује и обавезу да се закони и други републички прописи објављују и на језицима националних мањина на начин како то регулише пропис из те области. Утврђено је право и прописани су услови под којима се припадници националне мањине могу републичким органима обратити на свом језику и писму и добити тражени одговор такође на свом језику и писму. Члан 28. прописује право и услове под којим се народни посланик, припадник националне мањине, може обраћати у Народној скупштини на свом матерњем језику. Чланом 28а. утврђено је који судски поступци и у ком степену се воде на језику и писму националне мањине.

Чланом 29. прописана је обавеза органима јавне власти да, на територији у којој је језик и писмо националне мањине у службеној употреби, се службене евиденције воде и на језику и писму припадника националне мањине. Овим чланом се утврђује и које јавне исправе и под којим условима се издају на језику и писму националне мањине.

Члановима 30. и 31. право на изражавање, чување, неговање, развијање, преношење и јавно испољавање националне и етничке, културне, верске и језичке посебности припадника националних мањина утврђено је као њихово неотуђиво индивидуално и колективно право. Такође је прописана обавеза држави да, путем креирања и спровођења културне политике,

обезбеди културни развој развоја који се заснива на истраживању, очувању и коришћењу добара од посебног значаја за културу и историју националне мањине.

Чланом 32. утврђене су области у којима ће Република, аутономна покрајина и локална самоуправа, обезбедити развијање културне делатности националне мањине. Чиме се статус културе националних мањина изједначава са статусом културе већинског народа у погледу односа државе, државних и других органа.

Чланом 33. прописана је обавеза Влади Републике Србије да донесе Стратегију развоја културе и националном савету националне мањине да донесе Стратегију развоја културе националне мањине, којима се дефинишу циљеви културног развоја и приоритетна подручја културног развоја националних мањина. Овај члан прописује да су наведен стратегије обавезујуће за установе културе.

Чланом 34. утврђује се право по коме припадници националних мањина имају право да оснивају посебне културне, уметничке и научне установе, друштва и удружења у свим областима културног и уметничког живота, у циљу очувања и развоја националне и етничке посебности. Овим чланом прописује се и могућност државним и другим органима јавне власти да учествују финансирању поменутих уснова, друштава и удружења. Поред тога, прописује се и да установе културе чији је оснивач национални савет националне мањине има статус јавне установе.

Члановима 35. и 36. прописује се обавеза музејима, архивима и институцијама за заштиту споменика културе, за чији је оснивач Република, аутономна покрајина или локална самоуправа да обезбеде представљање и заштиту културно-историјског наслеђа националних мањина са своје територије, у складу са стратегијом развоја културе националне мањине. Установе културе, чији је оснивач локална самоуправа, обавезују се да својим програмима рада предвиде садржаје, мере, активности и манифестације којима се чува и промовише културни идентитет и традиција националних мањина, које у укупном броју становника на територији те локалне самоуправе достижу најмање 5% укупног становништва према резултатима последњег пописа становништва.

Чланом 37. прописује се обавеза да органи јавне власти својим актима, укључујући урбанистичка и друга планска акта, мерама и политикама, штите на исти начин и под истим условима културна добра и културно наслеђе српског народа и националних мањина.

Члановима 38. и 39. прописано је право националних мањина на информисање на свом језику путем штампе и електронских медија и прописује се обавеза јавном сервису, чији је оснивач Република Србија или аутономна покрајина, да обезбеди адекватне програмске садржаје на језику националне мањине и оформи редакцију за информисање на језицима националних мањина. Прописана је и обавеза да се медијски садржаји конципирају на начин да јачају и промовишу културни идентитет и традицију националних мањина. Поред наведеног утврђена је и обавеза прибављања сагласности националног савета националне мањине за програмске садржаје, предвиђене програмском шемом, које ће јавни сервис емитовати на језику националне мањине.

Чланом 40. прописано је да, у циљу остваривања права на информисање на свом језику, припадници националних мањина могу оснивати и одржавати медије. Овим чланом је утврђено право националном савету националне мањине да може основати одговарајуће правно лице ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине, као и да се то правно лице основано од стране националног савета националне мањине суфинансира из суфинансира се из буџета Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 41. прописана је обавеза државним и другим органима јавне власти да путем конкурса, који се расписују једном годишње, суфинансирају пројекти припадника националних мањина из области информисања.

Члановима 42. – 45. уређена су питања које се односе на право и услове за оснивање политичке странке националне мањине, статус политичке странке националне мањине, положај политичке странке националне мањине у изборном процесу, прописују се услови за стицање положаја изборне листе националне мањине, као и услови које кандидати на изборној листи требају испунити. Такође се утврђује да се статус изборне листе националне мањине у поступку избора посланика у скупштини Аутономне покрајине и одборника у скупштини јединице локалне самоуправе стиче у складу са законом и другим актима којима се уређује избор посланика у скупштини Аутономне покрајине и одборника у јединици локалне самоуправе. Прописује се обавеза држави да омогући одговарајућу заступљеност политичких странака националних у Народној скупштини Републике Србије. Прописивање обавезе да се народни посланици бирају у више изборних јединица предствља, овим законом, утврђен начин одговарајуће заступљености политичких странака националних мањина у Народној скупштини. Овим одредбама утврђен је и принцип образовања изборних јединица, по којем ће се подручја традиционално насељена припадницима националних мањина, односно локалне самоуправе које традиционално припадају таквим подручјима, предвидети као засебне изборне јединице у којима се бира најмање пет а највише двадесет народних посланика.

Чланом 46. прописује се обавеза да се у поступку предлагања и избора носилаца судијске и јавнотужилачке функције осигура заступљеност националних мањина сразмерна националној структури становништва подручја, према резултатима последњег пописа становништва, за које су судови и тужилаштва у којима се спроводи поступак избора основани и надлежни. Такође је прописано да се приликом поступка избора води рачуна о познавању језика и писма националне мањине и стручне правне терминологије на језику и писму националне мањине који је у службеној употреби у суду, од стране кандидата. Овим чланом се прописује да се напред наведена правила примењују и приликом пријема судијских и тужилачких помоћника и приправника.

Чланом 47. прописано је право припадницима националних мањина, на заступљеност и запошљавање у државним органима, јавним службама, предузећима и установама, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, сразмерно својој заступљености у укупном проценту становништва према резултатима последњег пописа становништва на територији локалне самоуправе у којој су наведени органи, организације, службе, предузећа и установе установљени и за коју су основани и надлежни. Чланом 47. прописана је посебна обавеза државним органима да нарочито воде рачуна о сразмерној заступљености

националних мањина у полицијским управама у општинама и градовима, који се, сходно закону, сматрају национално мешовитим срединама.

Члановима 48. и 49. прописано је право националним мањинама на избор и употребу националних симбола и знамења, као и право да установе и обележавају своје празнике. Овим чланом је такође регулисан начин и услови под којима националне мањине могу истицати и користити своје симболе и знамења и прописан је начин и услови обележавања празника националних мањина. Такође је утврђено право да националне мањине имају право да установе дане од посебног значаја за националну мањину и прописан је начин њиховог обележавања. Постојеће одредбе Закона о заштити права и слобода националних мањина ускраћивале су право свим националним мањинама да своје, општеприхваћене, симболе и знамења изаберу, користе и истичу службено и јавно на зградама и у службеним просторијама органа јавне власти. Постизање суштинске равноправности између припадника већинског народа и припадника националних мањина условљено је, између осталог, и прописивањем права националним мањинама на безуслован избор сопствених симбола и знамења, као и одређивањем начина празновања празника националних мањина. Овим законом се поред успостављања једнакости између већинског народа и националних мањина, успоставља и принцип равноправности између самих националних мањина у погледу остваривања права на избор и употребу својих општеприхваћених симбола и знамења. Утврђивањем права да националне мањине своје празнике установљавају и празнују на начин и под условима прописаним овим предлогом закона, у правни систем Републике Србије поред имплементације принципа равноправности и толеранције уводи се и дух праведности као нужан фактор ка подизању квалитета права и слобода националних мањина и њиховог значаја за целокупно друштво у Републици Србији.

Члановима 50. и 51. прописано је право на слободу вероисповести, уређен је начин остваривања тог права, и утврђена је равноправност свих религија у Републици Србији. Поред наведеног, верским заједницама дато је право оснивања установа предшколског, основног, средњег и високог образовања и васпитања. Имајући у виду, световност државе утврђену чланом 11. Устава Републике Србије, прописано је и да службеницима верских заједница није дозвољено чланство у политичким странкама, учествовање у изборним кампањама, чланство у органима извршне, судске и законодаване власти, као ни чланство у националном савету националне мањине.

Чланом 52. прописана је обавеза државним органима, да у циљу унапређења економског положаја припадника националних мањина и развоја подручја у којима припадници националних мањина традиционално живе, оснују Фонд за одрживи развој недовољно развијених подручја, као посебно правно лице и донесу Стратегију одрживог развоја недовољно развијених.

Чланом 53. прописано је право и области сарадње припадника националних мањина са лицима која живе у иностранству а са којима имају заједнички етнички, културни, језички и верски идентитет или заједничко културно наслеђе. Овим чланом утврђено је право, као и области у којима национални савет националне мањине може сарађивати са организацијама из иностранства. Овај члан прописује и право да органи власти из других држава могу финансирати или суфинансирати пројекте од значаја за припаднике националне мањине у Републици Србији.

Члановима 54 – 56. прописана је обавеза образовања Савета за националне мањине, структура Савета, начин рада Савета и делокруг послова којима се бави овај Савет.

Чланом 57. одређен је државни орган који врши напор над применом овом закона.

Члановима 58 – 72. прописане су казнене одредбе односно утврђене су прекршајне и кривичне санкције за непоштовање одредби овог закона и за кршење права и слобода које прописује овај закон.

Члановима 73 – 77. утврђени су рокови за извршење обавеза које су прописане овим законом а које се односе на доношење посебних закона, оснивање Републичког фонда за националне мањине и Фонда за одрживи развој недовољно развијених подручја, доношење Стратегије развоја недовољно развијених подручја, формирања редакције за информисање на језицима националних мањина и доношења одлуке о образовању Савета за националне мањине.

Чланом 78. прописано је да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити права и слобода националних мањина („Службени листи СРЈ“, бр. 11/2002, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 72/2009 - др. закон, 97/2013 - одлука УС и 47/2018).

Чланом 79. прописано је ступање на снагу овог закона.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА:

За спровођење овог закона обезбедиће се средства у буџету Републике Србије, буџету Аутономне покрајине и буџету јединице локалне самоуправе.

V АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА:

Овим предлогом закона, унапређује се положај припадника националних мањина, успоставља равноправност између националних мањина и грађана који припадају већини и даје се немерљив допринос изградњи праведног, отвореног и демократског друштва, заснованог на владавини права и праведних закона у коме су сви грађани једнаки без обзира на националну и верску припадност.